

2006 YILI OZONSONDE GÖZLEM SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Yılmaz ACAR

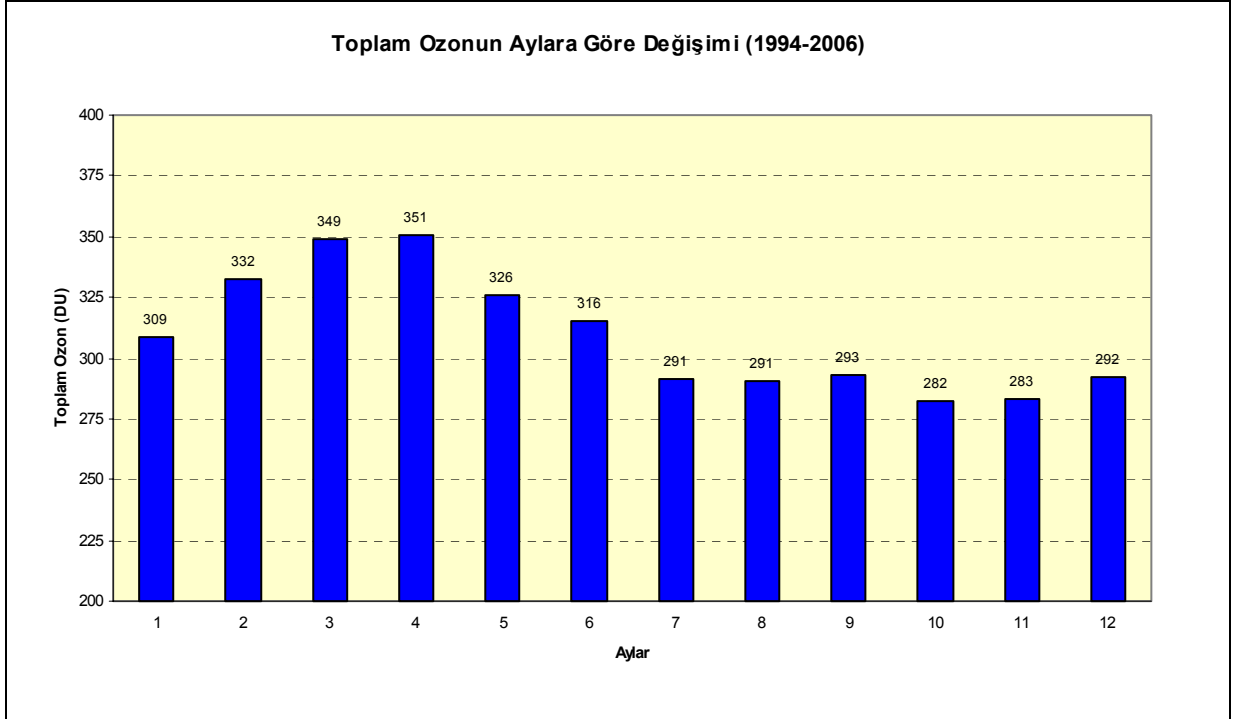
Mustafa ÖZÜNLÜ

Mithat EKİCİ

Araştırma Şube Müdürlüğü

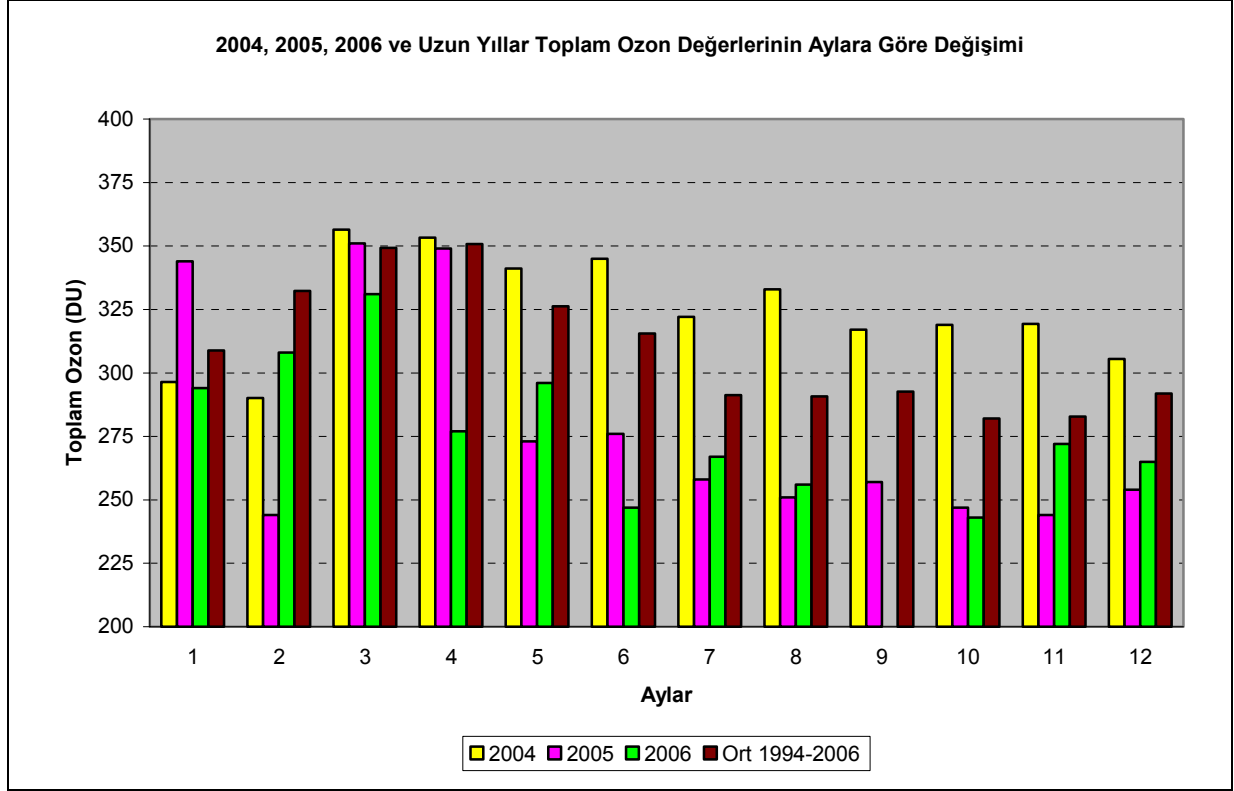
Türkiye’de, Meteoroloji Genel Müdürlüğü Ankara Radiosonde İstasyonu’nda, 13 Ocak 1994 tarihinde Ozonsonde yöntemi ile ozon gözlemine başlanmıştır. 1994-2006 yılları arasında, ozonsonde yöntemi ile toplam 282 adet ozon ölçümü yapılmıştır. Bu döneme ait gözlem sonuçlarının değerlendirilmesi sonucunda, 1994-2006 yılları arası ortama toplam ozon miktarı 309.83 DU olarak hesaplanmıştır.

2006 yılında ise 26 adet ozon ölçümü yapılmıştır. 2006 yılı aylık ortalama toplam ozon değerleri incelendiğinde; en yüksek değer Mart ayında (406 DU), en düşük değer Ekim (241 DU) ayında gerçekleştiği belirlenmiştir (Şekil 1).

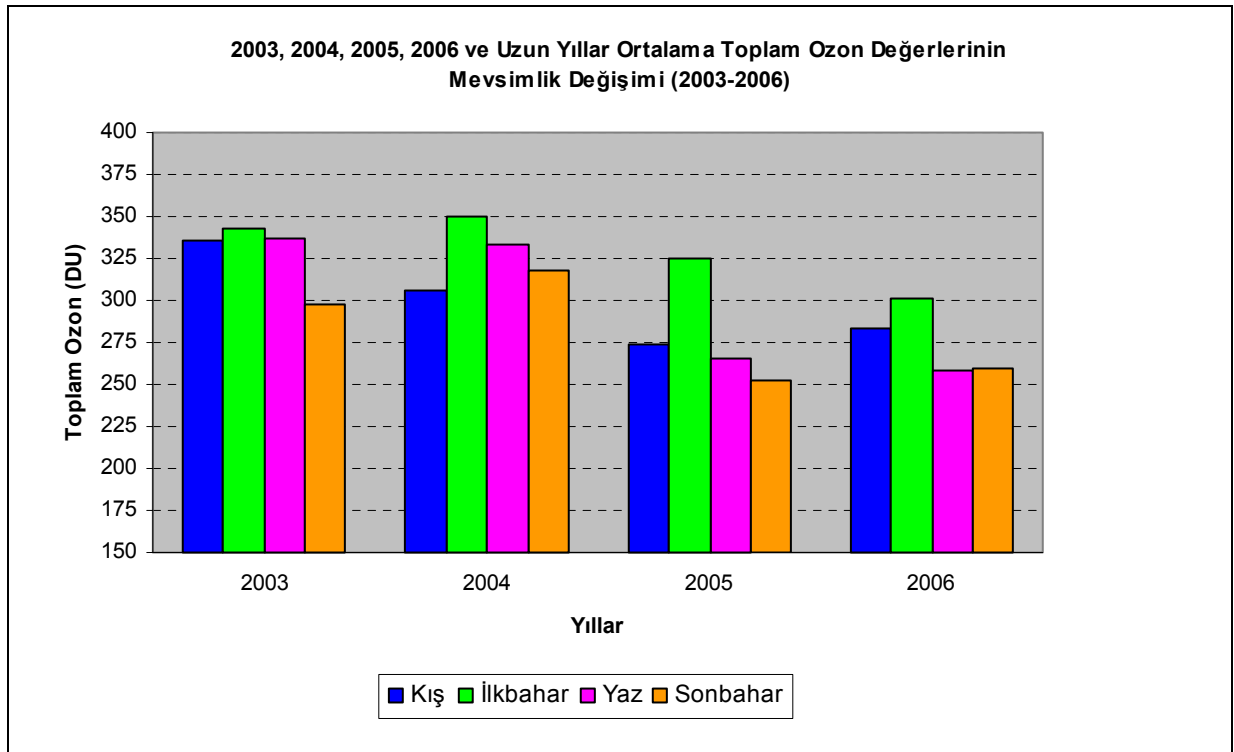
Şekil 1. 2006 yılı ortalama toplam ozonun (DU) aylık değişimi.

2004, 2005, 2006 yılı ve uzun yıllar aylık ortalama toplam ozon değerleri incelendiğinde; 2004 yılı Mart ayı ortalama değerinin, diğer yıllar ve uzun yıllar aylık ortalamalarından yüksek olduğu belirlenmiştir. 2006 yılı boyunca, aylık ortalama toplam ozon değerlerinin uzun yıllar ortalamasının altında olduğu, Nisan ayında uzun yıllar ortalaması ile 2005 yılı değerinin birbirine eşit olduğu, diğer aylarda ise 2005 yılı değerlerinin hem 2004 yılı hem de uzun yıllar ortalama değerlerinden düşük olduğu belirlenmiştir (Şekil 2).

Şekil 2. 2004, 2005, 2006 ve uzun yıllar toplam ozon değerlerinin aylık değişimi.

2003-2006 yılları arasındaki mevsimlik ozon değerleri incelendiğinde, ilkbahar mevsimi değerlerinin diğer mevsim değerlerinden yüksek olduğu belirlenmiştir (Şekil 3).

Şekil 3. Mevsimlik ortalama toplam ozon (TOZ) değerlerinin değişimi.

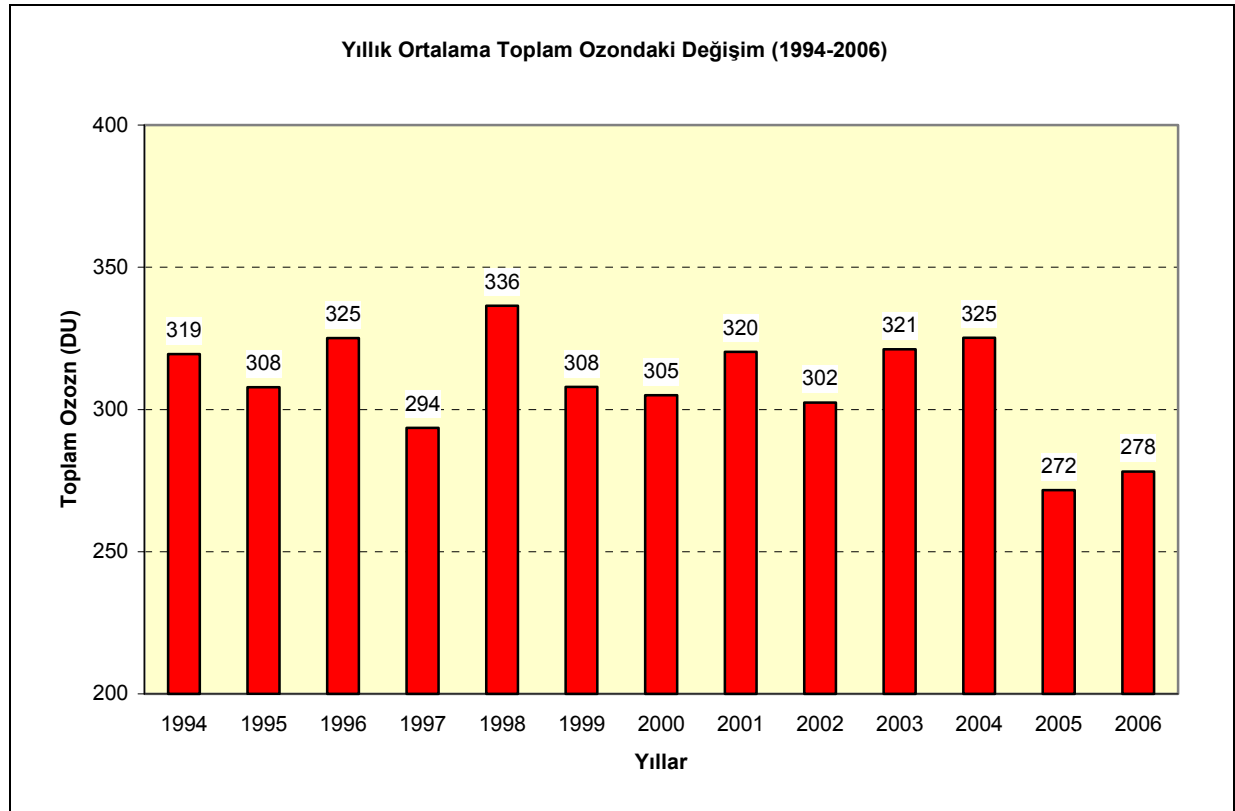
2003 yılında kış, ilkbahar ve yaz mevsimi toplam ozon (TOZ) değerlerinin birbirlerine oldukça yakın, sonbahar mevsimi TOZ değerinin ise diğer değerlerin biraz altında olduğu belirlenmiştir (Şekil 3).

2004 yılında, ilkbahar mevsimi hariç diğer mevsimlerdeki TOZ değerlerinin, birbirlerine ve 2003 yılı değerlerine yakın değerler olduğu belirlenmiştir (Şekil 3).

2005 yılında, yine ilkbahar mevsimi hariç diğer mevsimlerdeki TOZ değerlerinin, 2003 ve 2004 yılı değerlerinden genel olarak daha düşük değerlerde seyrettiği belirlenmiştir (Şekil 3).

2006 yılında ise, ilkbahar mevsimi TOZ değerinin, diğer mevsimlerdeki TOZ değerlerinden yüksek olduğu, yaz ve sonbahar TOZ değerlerinin daha düşük ve birbirlerine oldukça yakın değerler olduğu belirlenmiştir (Şekil 3).

2006 yılı ortalama toplam ozon değerinin (278 DU), 2005 yılı ortalama TOZ değerinden biraz yüksek fakat, 1994-2006 yılları arasındaki uzun yıllar ortalama TOZ değerinden (310 DU) daha düşük olduğu belirlenmiştir (Şekil 4).

Şekil 4. Yıllık ortalama toplam ozon.